

Nordiska samarbetskommittén

Nyhetsbrev september - # 5, 2015

NY ORDFÖRANDE I NSK – CHRISTINA TALLBERG, PRO

Christina Tallberg är ny ordförande i PRO och ersätter Curt Persson som NSKs ordförande. Persson avgick som ordförande i PRO vid kongressen i juni och det innebär att han också lämnade NSK.

Christina Tallberg vid NSKs seminarium i Helsingör

VI ÄR SKYLDIGA ATT TA EMOT FLYKTINGARNA VÄL – GEMENSAMT UTTALANDE

Vi som representerar den generation som har upplevt krig på nära håll, kommer allt för väl ihåg hur ett splittrat Europa förstörde gemenskapen och utvecklingen i många år. Vi kommer också ihåg de mänskliga kostnaderna under världskrigen. Och vi kommer ihåg hur detta präglade kommande generationer. Vi har också upplevt flyktingströmmar närmare i tid.

.....

Vi uppmanar därför både regeringar och befolkningar i de nordiska länderna att ta väl emot de många flyktingarna som flyr från krig och olycka. Det är vi skyldiga av mänskliga hänsyn och för att vi ha lyckan att bo i välfärdssamhällen, som har både råd och plikt att hjälpa folk i nöd.

....

Utdrag ur uttalande från NSKs styrelse vid möte i Helsingör.

DE NORDISKA VÄLFÄRDSSAMHÄLLENA OCH FRAMTIDEN. NSK-SEMINARUM I HELSINGÖR

- Jag vill inte att vi är den generation som kör den nordiska modellen i botten. Vi har ett jobb att göra för att utveckla den, sade *Jan Erik Stöstad*, generaldirektör i Samak vid NSKs seminarium.
- Vi talar för litet om hur viktigt ett gott arbetsliv är för välfärdens utveckling, fortsatte Stöstad.

Samak är arbetarrörelsens nordiska samarbete och har antagit den s.k. Sörmarka-erklaringen, där man antar ett antal politiska slutsatser om hur man vill att Norden ska byggas.

- Full sysselsättning - utan detta faller allt
- Slår ring om det organiserade arbetslivet
- Garanti för gemensam välfärd – utvecklas
- Arbetarrörelsen ska gå i grön riktning
- Stärka den politiska kapaciteten – inrätta en s.k. Nordenskola
- Slå vakt om värderingen "Gemenskap ger frihet"

DEN FJÄRDE VÄGEN

Jan Erik Stöstad personligen har just utkommit med en ny bok där han ritar upp en vägkarta för en fjärde väg beträffande framtidens välfärdstjänster, i skola, vård och omsorg. Följande principer föreslår han:

1. Ökad tillit till de professionella, ge dem utrymme
2. Full öppenhet om kvalitet från personal och ledare
3. Utvecklat samspel mellan brukare, anhöriga och personal
4. Förbättringar av servicenivån till brukare och andra
5. Brukarorienterad kultur, inte ägarorienterad

FRÅN DEMOGRAFISKA UTMANINGAR TILL MÖJLIGHETER

Jan Kaeraa Rasmussen är chefekonom i danska LO. Han talade om de nordiska demografiska utmaningarna och lade fram intressanta fakta. Han började med att konstatera att de senaste veckornas stora flyktingströmmar är en s.k. game changer och att Schengen-samarbetet har brutit samman.

Norden har två stora utmaningar:

- Fler äldre och färre i de yrkesverksamma åldrarna. Färre ska försörja fler, vilket ger krav på ett längre arbetsliv
- Fler invandrare (östarbetare, migranter och flyktingar), vilket kräver bättre integration

Kvinnor lever i medeltal längre än män. Dessutom innebär längre utbildning. i medeltal längre levnad. Hälsan är ojämlig enligt statistiken.

Andelen immigranter med ättlingar varierar betydligt mellan de nordiska länderna. Från Sveriges 20 % av den totala befolkningen till Norge 14%, Danmark 12,5, Island 9% och Finland 5 %, enligt Rasmussen.

De som har det svårast att komma in på arbetsmarknaden i Danmark är immigranter från icke EU-länder. Det visar sig också att människor som flyr från krig har svårast att komma i jobb. Man kan anta att det bl.a. beror på att krig traumatiserar människor. En positiv trend i Danmark är dock att av andra generationens kvinnliga invandrare 30-35 år, är relativt många i arbete.

Slutsatser. Från demografiska utmaningar till demografiska möjligheter, enligt danska LO:

1. Fler äldre = krav om längre arbetsliv = krav om bättre jobb och bättre arbetsliv
2. Fler invandrare = större befolkning och krav om bättre integration = bättre samhällsekonomi

Nordiska deltagare på NSK-seminariet i Helsingör. Foto: Trond H. Nedrebø, Pensjonisten, Norge

DANMARK 2030

LO-ekonomen *Ingerlise Buck* föreläste om danska LOs rapport Danmark 2030. Här säger man att

- Danmark och de nordiska länderna är rika och jämlika jämfört med övriga Europa. Dessutom arbetar många kvinnor i länderna
- Den ekonomiska politiken måste alltid stödja full sysselsättning
- År 2030 räknar danska LO med att den verkliga pensionsåldern i Danmark är 68 år. Detta kan underlätta att möta utmaningarna med det ökade antalet gamla i samhället
- Men för att underlätta ett längre arbetsliv krävs bättre arbetsmiljöer, bättre möjligheter till tidigt och flexibelt utträde från arbetsmarknaden samt att pensionsreformer är finanspolitiskt hållbara
- Tendensen i Danmark mot år 2030 är att organisationsgraden faller och att ojämlikheten ökar

- Ojämligheten har ökat mer i Norden jämfört med OECD-länderna, särskilt i Sverige
- Ökad ojämlikhet hämmar tillväxten, då det leder till att kortutbildades barn får lägre utbildning

ÅSIKTER FRÅN NORDISKA DELTAGARE VID SEMINARIET

- Vi måste bli lobbyister och föra fram pensionärernas åsikter till beslutsfattare – *Peter Kay Mortensen, Danmark*
- Det behövs en vision för de nordiska välfärdssamhällena. Vi måste arbeta för de svagaste pensionärerna, för framtiden och försvara den nordiska modellen – *Marianne Laxén, Finland*
- Dagens pensionärsorganisationer arbetar för framtiden! Det vi säger nu har betydelse för våra barn och barnbarn i framtiden – *Rune Bugge Persson, Norge*
- Det är viktigt med starka fackliga organisationer och de nordiska starka kommunerna vilka har stor betydelse för välfärden – *Markku Jääskeläinen, Finland*
- Äldre ska behandlas med värdighet! De måste ha en pension de kan leva på – *Birna Bjarnadottir, Island*
- Vi måste ha skattefinansierade välfärdstjänster – *Monica Bäckman, Sverige*
- NSK bör ta fram en rapport om den nordiska modellens styrkor och utmaningar ur ett äldreperspektiv. Äldreråden är viktiga för att föra fram pensionärernas åsikter i samhället – *Christina Tallberg, ordförande i NSK*

NORDISKA SAMARBETSKOMMITTÉN....

....är en samarbetskommitté mellan åtta pensionärsorganisationer i sex nordiska länder.

- Faglige Seniorer - Danmark
- Landsfelag Pensjónista - Färöarna
- Landssamband eldri borgara - Island
- Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry - Finland
- Pensjonistforbundet - Norge
- Eläkeläiset ry - Pensionärerna rf - Finland
- Svenska KommunalPensionärernas Förbund - Sverige
- PRO Pensionärernas Riksorganisation - Sverige

NSK:s medlemsorganisationer arbetar för den nordiska välfärdsmodellen. Styrelsen för NSK leds av Christina Tallberg, PRO.

NSK är också medlem AGE Platform Europé med ca 165 medlemsorganisationer. I AGE kallas NSK för The Nordic Older People's Organisation (NOPO).

Samordnare för NSK är Ewa Hedkvist Petersen, som också är ansvarig för detta nyhetsbrev. Kontakt ewa.hedkvist-petersen@pro.se och mobil +46 70 268 0964.